Ljusglimtar från Mongoliet

TIDSKRIFT FÖR SVENSKA MONGOLMISSIONEN

N:r 2	EXPEDITION: Brunnsgatan 4, Stockholm	Febr. 1951

Villkorligt löfte

LÖFTET:

Och vad mitt hjärta beder
Det vet jag att du hör
Och vad mitt väl bereder
Det vet jag att du gör.
I nödens högsta smärta
Din hjälp mig närmast är.
Jag vet att på ditt hjärta
Du mina sorger bär.

VILLKORET:

Har jag dig i hjärtat inne,
Du all godhets källa vid,
Ingen sveda når mitt sinne,
Ingen oro stör min frid.
Herre, när jag haver dig,
Intet mer kan fattas mig.
Den sitt allt i dig har funnit,
Han har lyckligt övervunnit.

Frimodighet

Av kyrkoherde *Johan Hoff*.

Så kasten nu icke bort eder frimodighet som har med sig stor lön.
Hebr. 10: 35 o. f.

När vi i början av år 1951 önskade varandra ett gott nytt år, har vi alla innerst inne fruktat att denna vår välgångsönskan ej skall kunna gå i uppfyllelse. Tiden är mörk. Men låt oss komma ihåg att historiens Herre lever i historiens växlingar eller, som biskop Aulén uttrycker det i sin troslära: »Gud vill inte allt som sker, men han vill något med allt som sker.» T.o.m. hans fiender nödgas gå hans ärenden. Må blott Guds vilja ske genom oss!

I senaste finska kriget bad en finsk soldat: »Herre, jag ber ej om lättare bördor, men om starkare skuldror». Gud skall ge oss kraft att bära vår börda, när Guds tid är inne. När Roland Fangen satt i fängelse bröts han fysiskt ner. Nerverna höll icke. Men i djupet av sin själ stod han fast vid sin kristna tro.

I tider som de nuvarande frestas vi att kasta bort vår frimodighet. Ja, även om vi inte ser ut över världen, utan blott ser på oss själva, hur sakta det går framåt med vår helgelse, kan vi känna oss färdiga att förlora vår frimodighet. Och hur är det ställt med vårt svenska folk? Kyrkor och bönehus står på många håll nästan tomma. Människorna sekulariseras alltmer. Då frestas vi att kasta bort vår frimodighet. När vi betraktar det hotfullt spända världsläget eller tänker på vårt eget lands utsatta position, frestas vi att se allt mörkt. Kommunisterna är trosvissa, de är säkra på att omvälvningen omedelbart förestår i världen.

Men författaren av Hebreerbrevet manar oss: kasten icke bort eder frimodighet. Det har sett mörkt ut förr. När Jesus hängde på korset eller under de första martyrtidernas lidanden — vem kunde hoppas då? Dock var detta själva segerns tider. Och just

Betraktelse vid Svenska Mongolmissionens jul- och nyårsfest i Stockholm den 4 jan. 1951.

nu upplever vi Apostlagärningarnas tider på nytt i fråga om den kristna missionen. När en dörr stänges, öppnas en annan, och vi får höra ropet: kom hit över och hjälp oss! Jag hade nyligen brev ang. d:r Reichelts, buddistmissionens ledares förestående utresa till Hongkong. Det skildrade, hur dörrarna håller på att stängas för denna mission i Kina, men samtidigt öppnas i Burma, dit han kallats och dit han inbjudits att resa med en kristen sjökapten på hans fartyg. Ja, i fråga om den kristna missionen har vi alla skäl att hålla fast vid vår frimodighet.

Vi skall ha vår frimodighet förankrad i Guds ord. Kristus är vår frid. Han är också vår frimodighet. Vi har ej en död Frälsare, vi har en levande Frälsare. Och vår frimodighet har med sig stor lön.

Det kan aldrig vara någon glädje att bli frånrövad sin egendom. Men vi har en oförgänglig egendom, förvarad åt oss i himmelen, en egendom, »som är bättre och blir beståndande». I vårt svenska samhälle kommer nog aldrig den gamla borgerlighetens idylliska äganderätt tillbaka. Men vår andliga, vår himmelska egendom den får vi behålla, den kan ingen rycka ifrån oss. Vad som kräves av oss är ståndaktighet. Vi behöver ståndaktighet för att kunna behålla vår tro och bevara vår förmåga att göra Guds vilja och få vad utlovat är. När allt annat glider ifrån oss, har vi syndernas förlåtelse, Guds nåd och det eviga livet kvar.

Ett oförgängligt arv jag har,
I himlen är det i förvar.
Och under prövotiden här
Min Fader ger vad nyttigt är.

Pris vare Gud som ställt det så!
Nu slipper jag att ängslig gå.
För mig han alltid sörja vill,
Evad som än må stöta till.

I haven delat de fångnas lidanden och med glädje underkastat eder att bliva berövade edra ägodelar. I vissten nämligen att I haven en egendom som är bättre och bliver beståndande. I behöven nämligen ståndaktighet för att kunna göra Guds vilja och få vad utlovat är.

Hebr. 10: 34, 36.

Uppbrott

Lanchow d. 28. 11. 50.

I ett privatbrev från Lanchow strax före uppbrottet därifrån skriver Anna Lisa Thorsell bl. a.:

De här raderna blir en sista hälsning från Lanchow. Just i dag kom Edvin hem med nyheten att vi fått våra pass. Vi hade ju väntat på detta, men ändå kändes det så underligt, när meddelandet kom. Lanchow lämnar jag utan minsta saknad, men när jag tänker på Mongoliet, blir hjärtat så tungt. I alla fall har vi ju förstått att vi inte kunde stanna här längre i fåfäng väntan. Vi har ju inte den ringaste utsikt att kunna komma till vårt land igen. Det blir allt trängre för missionärer här ute. De har ingen uppgift i det nya Kina, åtminstone anser de som makten hava, att det är så. Just i dagarna har C. I. M. måst stänga sin klinik här i Lanchow och troligen kommer det att gå samma väg med sjukhuset i en mycket nära framtid. Annars har det ju sett ut som om sjukvård varit den verksamhet, som i någon mån berättigat missionärers vistelse i landet. Men det är bäst att inte tänka för mycket på allt detta. Det blir så vemodigt och tungt då. — Kommer du ihåg julen för två år sedan uppe i Må Mingan och vår jul i Kalgan för tre år sedan? — Var vi kommer att fira jul i år, det vet vi inte — kanhända blir det tillsammans med svenskarna i Tientsin — eller också på sjön. — Jag har så länge varit tveksam om, hur jag skall göra. Nu tycker jag mig börja se, att min väg också går till Japan. Har jag tagit fel, så är det mitt hopp att Herren stänger vägen dit för mig. Jag kan ej hjälpa, att jag lämnar så mycket kvar av mitt hjärta i Mongoliet. Det finns inte något land i världen, där jag så gärna ville vara som i Mongoliet, men den nåden blir mig ej beskärd. Bed mycket för oss. — — Innerliga hälsningar.

Anna Lisa.

Efter framkomsten till Hongkong skriver Elsa Bengtsson i ett privatbrev, daterat den 15 dec., bl. a.:

— — —

I går kväll kom vi ut från det röda Kina, och i dag måste julposten gå. Jag ville bara ett ögonblick hälsa och säga: *Det blir i alla fall jul också i år, ty Jesus är densamme!* — —

— Mitt hjärta sörjer över, att vi måst resa, men vi hade inget annat val. Jag känner mig så konstigt »död» för livet. Här trodde jag, att jag skulle få tid att besinna mig, men polisen ger oss bara sju dagars uppehållstillstånd. De sade på kontoret, att det är ovisst, huruvida vi kan få tillstånd att stanna, medan vi väntar på att få pass till Japan — det tar två månader. Jag har i alla fall beslutat att lägga in ansökan för Japan.

Nu måste vi gå till posten. —

Din tillgivna
Elsa.

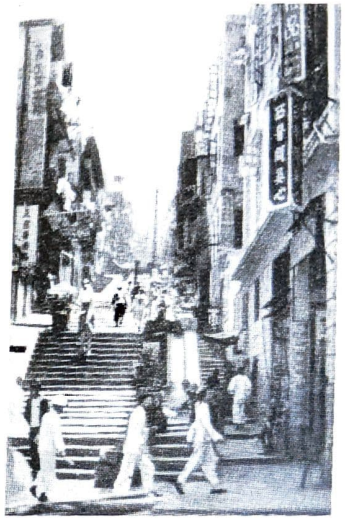

Gatubild från Hongkong.

Edvin Bohlin skriver i ett brev, också daterat den 15 dec., till missionsföreståndaren bl. a.:

I går kväll kom vi hit till Hongkong. Gertrud Trägårdh hade ordnat med rum åt oss på The Lutheran Mission Home, 33 Granville Rd, Kawlon, och här är så trevligt.

När vi kom till gränsstationen här och alla undersökningar på Kinas sida var slut och vi hälsades med *good afternoon* av den engelska polisen var ej tårarna långt borta. Här i Hongkong behövdes ingen undersökning, allt passerade tullen utan hinder. I Kina var det noggrant. T. o. m. fickorna undersöktes för att se vad vi hade där. En del kineser fick t. o. m. taga av sig skorna och de tittade mellan sulorna. Nu är allt över, och det känns så befriande. Det pågår en väldig propaganda mot USA i Kina nu och stämningen mot utlänningar var ej så god.

Nog är vi lite trötta, isynnerhet damerna. Det behövs så lite innan tårarna bara rinner.

I dag på fm. var vi till The emigration officer och vi fick ej mer än 7 dagars uppehållstillstånd nu först. Och det tycktes ej vara så lätt att få det förlängt. Man måste ha bokat för avresa eller på annat sätt något bestämt då man söker förlängt uppehållstillstånd. Vi vill dock ej ge oss av härifrån före jul. Birgitta är så trött och behöver koppla av lite. Det finns båtar den 13 och 17 jan. och det blir väl antagligen med någon av dessa

Laan Tan-berget utanför Hongkong.

vi reser. Det är ju ej heller bestämt var vi kan taga in i Japan. Jag har, som Du skriver, satt mig i förbindelse med Aspberg i S. M. K.

Från Sian hyrde vi en engelsktalande kines hit ned. Det var nödvändigt, ty vi kan ej tillräckligt med kinesiska för att klara av alla förhör och undersökningar på vägen. Det var en god hjälp vi fick. Även däri fick vi erfara Guds nåd och ledning. Gud har i allt sörjt för oss och däröver är vi glada.

Och nu de varmaste hälsningar till Er var och en!

Din varmt tillgivne
Edvin.

Ännu en av våra missionärer har gjort uppbrott med Japan som mål. Det är Eric Almefors, som skriver från London bl. a.:

Vistelsen här i England har blivit bra mycket längre än jag från början hade väntat. Men den har förvisso haft sitt värde för mig på många olika sätt. Största delen av min tid har varit upptagen av språkstudier, för goda kunskaper i engelska kan bli till stor användning i Japan. Jag har också fått uppleva rik kristen gemenskap och vänskap här i England och inte minst på China Inland Mission, där jag bott. — —

Missionärer och mongoler på Laan Tan Camp.

Sedan missionär Almefors meddelat, att hans båt beräknades vara i Hongkong den 15 januari, fortsätter han:

Det är med glädje och stora förväntningar, som jag ser mot missionsuppgiften i Japan. Det synes för mig som en verklig Guds kallelse till oss inom Mongolmissionen att gå in i detta arbete, eftersom det nu är absolut omöjligt att komma in i Mongoliet, men Japan däremot liksom ropar på missionärer. Men det är öppet inte bara för det kristna budskapet utan också för mycket, som är i strid därmed. I en missionstidning såg jag, att de gamla religionerna i Japan nu börjar försöka göra sig gällande på nytt. Kära vänner, vi behöver i hög grad Eder hjälp i förbön, om det skall bli segrar för Guds rike därute! Bed för oss, att vi må få nåd till att bli använda efter Guds vilja att leda många japaner från syndens slaveri till ett liv i Jesu gemenskap! Jesus älskar också japanerna, och Han har berett frälsning och evigt liv för dem genom sin död och uppståndelse. Han längtar efter att samla en stor skara av dem till sin himmel. Må vi alla troget samarbeta med Jesus i denna strålande uppgift, som Han anförtrott oss! Låt oss under detta nya år gå mer helhjärtat in i tjänsten än förut!

Eder tillgivne
Eric Almefors.

I ett senare brev, avsänt från Port Said, skriver missionär Almefors om sin resa bl. a.:

Jag har hittills haft en mycket trevlig och intressant resa. Bland de omkring fyra hundra passagerarna har jag emellertid inte funnit någon skandinav och än mindre svensk. Men jag behöver inte känna mig ensam här, för alla är mycket vänliga och hyggliga. Här finns också flera missionärer ombord, både katolska och evangeliska. Jag har sammanträffat med ett par katolska från Irland, som också är på väg till Japan. Jag har också sammanträffat med en indier från Malaja, som kan japanska. Han blev tvingad att studera det under den japanska ockupationen. Han är mycket hygglig och han har givit mig en del lektioner. Han har gått i missionsskolor men är inte kristen utan hindu. Jag har också fått tillfälle att vittna för honom om Jesus Kristus och den rikedom, som finns hos honom att få. Här finns stora tillfällen på båten att frambära vittnesbördet om Guds kärlek i Jesus under samtalens gång. Min längtan och bön är, att jag måtte kunna göra det med de rätta orden och med den Helige Andes överbevisning. Jag har också på ett starkt sätt fått erfara Jesu närvaro och hans frid och glädje har fyllt mitt hjärta. Jag är mycket glad över att få fara till Japan som ett Jesu vittne. Måtte jag få nåd och kraft till att stå helt till Jesu förfogande!

Eder tillgivne
Eric Almefors.

Ett avslutat kapitel

De tre sista årens arbete bland mongolerna

Det var den 9 april 1947, som missionär Joel Eriksson, åtföljd av våra förutvarande missionärer Anders och Svea Marthinson med deras två barn, med flygplanet Ansgar startade sin färd till Östern för att om möjligt uppspåra ett nytt arbetsfält för vår mission i västra Mongoliet. Den 3 nov. 1947 reste fem av våra missionärer, nämligen Gerda Ollén, Elsa Bengtsson, Edvin och Birgitta Bohlin samt Anna Lisa Thorsell med tåg till Oslo för att därifrån fortsätta med flyg till Hongkong, Peking och Kalgan, till vilken sistnämnda stad de anlände den 23 nov. Missionär Paul Eriksson avreste slutligen den 11 dec. från Oslo och ankom redan den 18 dec. till Peking, där han då sammanträffade med sin far.

Mongolflyktingar samlade till gudstjänst i Kalgan.

Under tre år har dessa våra missionärer fått utföra ett rikt välsignat arbete i Kalgan, Goon Sum, Må Mingan och senast i Lanchow, som de lämnade i dec. 1950. När de den 14 dec. 1950 ankom till Hongkong för att i mitten av januari 1951 fortsätta till Japan, måste vi konstatera, att ett kapitel i Svenska Mongolmissionens historia var avslutat: ett treårigt arbete låg bakom, ett helt och hållet nytt fält väntade våra missionärer. Det kan då vara väl motiverat att göra en kort återblick på våra helhjärtade sändebuds erfarenheter under detta nu avslutade skede.

När våra missionärer i slutet av november anlände till Kalgan — som bekant en gränsstad mellan Kina och Mongoliet — möttes de där av en stor skara mongoliska flyktingar, till största delen buriatter, som för röda soldathorder och rövare flytt från sina gamla boningsplatser vid sibiriska gränsen i norr och nu sökt sig en tillflykt i södra Mongoliet ned mot kinesiska gränsen. Här öppnade sig genast ett rikt arbetsfält för våra missionärer. De möten, som anordnades för mongolerna, var stundom besökta till bristningsgränsen. Först begagnades en mindre lokal för mötena, sedan en större, men ständigt var de fullpackade av mongoler. En liten skola inrättades, där Elsa Bengtsson gav undervisning i Jesusläran åt mongolbarn, och Joel Eriksson anlitades ofta i sjukvård, likaså Birgitta Bohlin som ju är utbildad barnmorska. Erentjin Dårtje var de våra till god hjälp

i deras arbete, ej minst beträffande bibelrevideringen, åt vilken Gerda Ollén och Joel Eriksson ägnade all tillgänglig tid. Så långt Anders Marthinsons tid det tillät hjälpte också han till med detta viktiga arbete.

Från det första mötet i det lilla nya kapellet skrev en av våra missionärer: »Redan en god stund, innan mötet skulle börja, var salen packad med folk, och så småningom blev hela plattformen och gångarna fulla med sittande och stående — alla buriatter. Å vilken samling! Jag tror jag aldrig i mitt liv sett sådana djupt fårade, sorgbundna, av lidande och blödande sår, av hopplöshet, av synd och mörker stämplade ansikten. Och aldrig vet jag mig ha sett en skara mongoler, ännu bundna i vidskepelse och hedendom, lyssna så, som dessa människor gör, till förkunnelsen om Jesus, som kommit för att frälsa från synd och elände. Det är något så rörande, så oändligt gripande med dessa människor, som aldrig förr ens har hört namnet Jesus nämnas! Det är ingen kritik här, inga stora anspråk på det som talas. Men o vad de lyssnar! Tänk, att vi skulle få komma ut den här vintern och få nå dessa människor med ordet om Jesus, som längtar att frälsa och lyfta dem upp. När vi gick från mötet — omkring 120 buriatter hade varit samlade — tänkte jag på hur underlig Guds ledning är, hur full av nåd. Just i vinter, då dessa skaror varit samlade här, skulle vi komma hit. I första början var de rädda och misstänksamma, men nu verkar de förtroendefulla och kommer och ber om hjälp för sjukdomar och elände.»

En annan av våra missionärer berättade att barnmötena i kapellet kunde vara besökta av mellan 20 och 30 barn och ett tiotal vuxna, som alla kommit utan att någon behövt gå omkring och hämta dem, som missionärerna fick göra i början.

När mötet var slut, satt en kvinna och grät. »Varför gråter du? Vill också du gå himmelens väg?» »Ja», sade hon. Och så fick vår missionär och denna mongolkvinna tala med varandra och böja knä tillsammans. Hennes hjärta var vidöppet för evangelium. Hon hade nyss förlorat en sex års gosse i smittkopporna. »Det var för mig en helig stund, då Herren lät mig se något av hur han på underliga vägar når människohjärtan», skrev vår missionär.

En annan kvinna, som förlorat sin unga dotter i en häftig lunginflammation, var med på alla möten. En söndag saknades hon. Vår missionär frågade henne sedan, när de träffades, varför hon inte kommit med till detta möte. »Måm, jag saknade dig i söndags.» — »Ja, du vet ju, att jag har en fallandesjuk släkting. Han dog i söndags under det ni hade mötet, så jag

kunde inte komma.» — »Ack, Måm, han visste väl intet om himmelens väg.» — »Jo då», svarade hon, »jag brukade berätta för honom, när jag kom hem från mötena». Vår missionär tillade: »Så sprides Livets ord. Den vi minst anar, är hans hemliga budbärare.»

Medan detta välsignade arbete fortsattes under hela vintern och våren 1948, nalkades de rödas arméer alltmer Kalgan. Det berättades, att i Goltjaggen-provinsen var det redan förbjudet för andra än de röda soldaterna att rida, och ingen fick ha mer än en häst, fem får och tre nötkreatur. Hade någon mer, blev det honom fråntaget. »En sådan nöd, som den vårt folk nu upplever, har mongoler förr aldrig trott vara möjlig», sade en kristen mongol.

Flyktingarna utsattes för utpressning från kinesernas sida. Den kinesiska dollarn sjönk också katastrofalt i värde. Ett litet rum, som en flyktingfamilj hyrt, kostade den ena månaden 450.000 kinesiska dollars, nästa 650.000, sedan 900.000 och därpå följande 1.650.000 dollars. En stackars mongol, vars hustru dött när hon födde ett barn, hade skaffat en låda att begrava henne i. En kines hade lovat att gräva en grav, men för detta skulle han ha 5.000.000 kinesiska dollars. Och värden på värdshuset, där barnet föddes, sade: »Det är ingen sed, att barn föds på härbärge, så det får du betala 650.000 dollars extra för.»

Arma flyktingar!

Den amerikanska nödhjälpsexpeditionen, ledd av missionärssönerna Georg Söderbom och Effe Hill, delade dock ut rikligt med livsmedel och kläder både i Kalgan och i provinserna norrut. Endast i Kalgan och Peking uppskattades antalet mongoliska flyktingar till 2.600, men innalles beräknades 200.000 mongoler vara hotade av svält och i behov av materiell hjälp, innan nästa skörd skulle komma.

I maj 1948 hade det politiska läget så tillspetsats, att våra missionärer såg sig nödgade att draga västerut — samtidigt som stora skaror buriatter också flydde 50 à 60 svenska mil till Ortoslandet i väster. Innan dess hade Anders Marthinson gjort ett besök i Hattin Sum — i den amerikanska nödhjälpens tjänst — och funnit våra gamla medarbetare bevarade — Bårr, Sharr, Gallinder och Bajen Esserik, liksom Sitenas sörjande maka Orron, barnhemsbarnen Rakel, Dogema, Lolgerma och Tjaggan m. fl. m. fl.

Under sommaren och hösten slog sig våra missionärer ner i Goon Sum (mongoliskt namn) eller på kinesiska Goon Miao, en plats belägen mellan staden Paotow och Patsebolongs mis-

På väg västerut.

sionsstation (där makarna Fridström förr i tiden verkade), omkring 5 à 6 svenska mil öster om sistnämnda plats. Färden dit företogs dels med lastbilar dels med tåg. Strax intill våra missionärers tält låg ett buriattläger med över 300 buriatter. Det kändes som om lamaprästerna här hade ett starkare grepp över de mongoliska flyktingarna. Antalet mötesbesökare var ej så stort — 12 stycken eller så. Men ganska många sjuka fick de våra dagligen ta hand om, både kineser och mongoler. En av missionärerna skrev: »Vi 'campar', det är sant, men det är lika sant, att vi kämpar, ty vi är försatta rakt in i de onda andemakternas fästen. Runt omkring oss har vi kompakt hedendom. Vi längtar efter att få se frukt av vårt arbete bland buriatterna, men vi ser inte ens kart — om inte karten är alla de små barnen, som vi blev bekanta med i Kalgan och som nu så villigt kommer hit till barnmöte. På senaste barnmötet var där trettio stycken.» Överhuvudtaget bedrevs under dessa månader ett omfattande missionsarbete både genom sjukvård, predikan, skola och bibelrevideringsarbete.

I augusti gjorde Gerda Ollén, Elsa Bengtsson och Erentjin Dårtje en resa med en av den amerikanska nödhjälpsexpeditionens lastbilar upp till Minganprovinsen, ett genuint mongolland, där en mongolprinsessa kostnadsfritt upplät ett hus till bostad åt våra missionärer. Under glädjetårar och jublande tacksamhet såg de i denna möjlighet en särskild Guds underbara ledning. En

Söndagsskola vid Goon Sum.

av våra missionärer berättade, att när de i oktober med kärror for upp till det nya fältet — de fick under färden övernatta i de uslaste kinesvärdshus — gick de och sjöng lovsånger bredvid kärrorna. Det nya arbetsfältet låg omkring 20 svenska mil norrut från Paotow. Folket i denna mongolprovins levde i livegenskap under hövdingarna, som hänsynslöst sög ut dem. Sedeslöshet och dryckenskap var de livegnas enda »tröst». Äktenskap förekom sällan, utan kvinnorna var var mans. Följden var att de veneriska sjukdomarna härjade fruktansvärt. Flickor på 12, 15 år gick med sönderfrätta ansikten — ena ögonhålan kanske tom, näsan borta, ingen överläpp, överallt variga sår. När den amerikanska nödhjälpen sände dit livsmedel, lade de rika beslag på alltsammans. Tack vare sjukvården vann våra missionärer snart den talrika mongolbefolkningens förtroende. En dag kom en av våra missionärer i samspråk med en man, som sade: »Du gav mig två Jesusböcker i vårt nyår, minns du det? Jag har läst dem båda, och jag vet nu, att Jesus är den ende Guden. Hans lära är god. Det är alldeles sant», sa han och vände sig till de andra i tältet, »Jesus är den ende Guden. Jag kommer i morgon efter en bok till». Han kom. Då bad han om papper och penna, och så skrev han: »Mitt namn, Djamså, 28 år, min hustrus namn Örtensså, 22 år, min son Säitjokto, 2 år, min dotter Bol, 3 år, min andra dotter Socho Toggo, 6 år, min boplats Chonghei, min provins Måmingan.» Sen frågade han: »Vet du, varför jag har

skrivit detta? Jo, jag vill, att Ni var dag skall överlämna oss åt Jesus-Guden. Nu reser Ni långt härifrån, och jag vill tro på Jesus. Glöm inte att bedja för oss. Ack, varför har jag inte kommit till Er oftare, medan Ni ännu var här! Då kunde jag fått lära mig mer.» Vår missionär klistrade in den fattige soldaten Djamsås papper i sin bibel för att inte glömma bedja för honom. En annan ung mongol vid namn Namkarasji hade gått i skola både i Kina och Japan. Han hade fattat ett fast beslut att följa Jesus, att dagligen läsa Guds ord och bedja. Han sade: »När jag ser hur obekvämt Ni lever, Ni, som kommer från ett så fint land, hur Ni tröttar ut Er, utan att mitt folk begriper, vad Ni gör för dem, så vet jag, att Ni aldrig skulle ha orkat att komma hit, om inte Jesus skickat Er. — Här har jag funnit ljus i mörker. Jesus passar för mig.» — »Aldrig har jag hört en mongol tala så», skrev denne missionär.

Med vilken glädje arbetade ej de våra där uppe i Må Mingan — mitt under brinnande krig, men dock i ett äkta mongolland! Aldrig förr hade de sett sådana skaror av mongoler samlas runt omkring dem som vid den mongoliska nyårsfesten i februari 1949. Må vi hoppas och bedja att också några av de frön som såddes ut under halvåret i Må Mingan må ha grott och burit evighetsfrukt i det fördolda.

Redan i mars måste de våra — under stort vemod — bryta upp även från detta nya fält. De röda hade redan intagit Paotow, den närmaste kinesstaden, och till sist blev det tydligt, att våra missionärer ej hade annat att göra än att ännu en gång fara västerut. I slutet av april var alla de våra samlade i Lanchow, huvudstaden i Kansuprovinsen, dit de företagit den 125 svenska mil långa resan på kamel och lastbilar, och några av dem med flyg sista sträckan. Till Lanchow hade redan hösten 1948 en av våra missionärer Paul Eriksson kommit i sällskap med missionär Anders Marthinson, som fått sitt arbete i Brittiska och Utländska Bibelsällskapets tjänst förlagt till denna stad.

I Lanchow har sedan de våra arbetat i mer än ett och ett halvt år. Ända in i det sista har de närt en brinnande längtan till ett nytt arbetsfält, ett äkta mongolland igen. Särskilt har man haft sina tankar på Kukunorprovinsen västerut, som tränger upp mellan Ost-Turkestan i norr och Tibet i väster. Men gång på gång har förhoppningarna gäckats. Men även i Lanchow har de våra fått vara till rik välsignelse och hjälp för de ganska talrika mongoler, som kommit till staden. Det största glädjeämnet i Lanchow var mongolläraren Genduns omvändelse — en frukt av

outtröttliga böner. Också i Lanchow har sådds ett utsäde, som skall bära skörd och frukt. Det är vår fasta förvissning.

Och nu är de våra på väg till Japan. Ett kapitel är avslutat, ett blad har vänts i Svenska Mongolmissionens historia. »Framtiden är oviss, men Jesus är i framtiden». Mer vet vi inte och behöver egentligen inte heller veta.

N. P. O.

»Över våra förväntningar»

En årsrapport till Bibelsällskapet från Anders Marthinson

Missionär Anders Marthinson har sänt Svenska Mongolmissionen en avskrift av sin senaste årsrapport till Brittiska Bibelsällskapet. Ett utdrag ur densamma följer här:

Hur många av oss har ej känt att vår tro ej räckt till, skriver M. Men vår Herres godhet överraskar oss åter och åter. Det har varit vår erfarenhet det sista året. Gud har varit och är större än våra tankar och böner.

Då vi se tillbaka på detta sista år efter »befrielsen» måste vi säga att Gud nådefullt öppnat dörrar och gett oss tillfällen som vi inte vågat vänta. I våra hjärtan undrade vi mycket hur framtiden skulle bli och hur det skulle gå att arbeta under de nya förhållandena. Men vi vågar säga att Herren handlat underbart med oss, över våra förväntningar.

Bibelspridningen har fortgått som vanligt i vårt stora distrikt i nordvästra Kina. Vi har inte fått resa som vi hade planerat därför att vi inte fått myndigheternas tillstånd, men vi har haft fullt upp med att sända ut tusentals bibeldelar till alla delar av distriktet. Vi har fått sända ut nära 300.000 bibeldelar på olika språk trots att jag ej fått besöka församlingarna.

I Lanchow finns det flera församlingar och det var rätt många som blev omvända här i fjol. Och nyligen döptes omkring 100 personer här. Men många får inte tid att besöka gudstjänsterna som förut och det är nog så över hela Kina i dessa dagar.

I sydvästra delen av vår provins utfördes en del missionsarbete bland tibetanerna. Vi har försett dem där med de bibeldelar

Marthinson på bibelspridningsresa.

de behöver på både tibetanska, mongoliska och kinesiska språken. Där finns en stor tempelstad, Labrang, med tusentals lamor. Missionsarbetet bland dem är svårt och mycket olika arbetet bland kineserna. Både tibetaner och mongoler har sina hjärtan fyllda av sin gamla religion. Det är deras liv. En massa vidskepelse och »tabu» behärskar dem. Några få har blivit omvända. Men många evangeliedelar har blivit spridda bland dem. Och vi beder att Guds ord må bära frukt i deras hjärtan som läser det. Vi har en stor Gud och vi kan en dag få se att han utfört sitt verk över våra förväntningar. Missionsarbete har i någon mån utförts bland mongoler och tibetaner under 50 år och utan tvivel skall vi en dag få se det bära frukt.

Nordväst om Kansu ligger Tsinghaiprovinsen och där finns ej mycket missionsarbete. Det är ett stort område med en mycket glest spridd befolkning och alltför få missionsarbetare. Nyligen kom en grupp unga kinesiska kristna upp från Shanghai och andra platser för att bringa evangelium till folket här i nordväst. Vi har just hört om en kinesisk kristen som tagit upp arbete i Tulun, omkring 350 km. väster om huvudstaden i Tsinghai. Där finnes en hel del mongoler och Svenska Mongolmissionen hade planerat att uppta arbete där men det gick ej att utverka tillstånd för missionärerna att resa dit.

Från Bibelhuset här har vi också försett Östturkestan med skrifter. Situationen i detta stora område har varit mycket upp-

muntrande. Bara de sista månaderna har vi fått sända dem en och en halv ton bibeldelar. Vi har ständigt förbindelse med de flesta församlingarna där och för närvarande har vi mellan 15 och 20 församlingar där på vår postlista. Några av dem är belägna långt väster om huvudstaden Tihua.

I Tihua har församlingarna kunnat fortsätta sitt arbete och ett kapell utvidgades förra året för att kunna rymma alla som önskar komma med vid gudstjänsterna. Då Paul Eriksson och jag var där förra året besöktes söndagens gudstjänst av över 300. Nu lär det ha sjunkit till hälften. Men vännerna utför ett gott arbete och har större frihet än vi vågade hoppas. De får hålla gudstjänster runt om i distriktet och det är anledning till stor tacksamhet. Från Tihua har evangelium blivit spritt till några andra platser ganska långt bort och det är glädjande att höra att det finns ivriga kristna på olika platser därborta.

Det synes vara en verklig efterfrågan efter turkiska bibeldelar och vi söker att göra vårt bästa att fylla den. En vän sade just: »Förut kunde turkar bli dödade för att de besökte en missionsstation men nu är det helt förändrat. De är ej rädda och många är ivriga att komma över bibeldelar och läsa dem.» En besökare från Hami talar om en hunger efter Guds ord bland turkarna.

I Hami finnes också en grupp kristna arbetare och i Östturkestan arbetar en grupp av »Tillbaka till Jerusalem-rörelsen». Några av dem säges vara i Kashgar. Det är verkligen uppmuntrande att veta att Herren har några av sina egna i dessa avlägsna delar. De är kanske på ensliga platser och känner sig troligen mycket ensamma. Må vi styrka deras armar genom att bära dem i förbön.

Jag minnes hur jag många gånger kände det uppe på Mongoliets vida stepper. Solen gick just ned och skuggorna växte mer och mer. Fastän det var mycket vackert kunde man inte hjälpa att en underlig känsla kom över en. Mörkret kom så fort. Man kände sin egen obetydlighet, långt från hem och nära och kära, ensam i ett ödsligt land. Men efter en stund kom en massa strålande stjärnor fram och man glömde allt och bara såg uppåt. Den vackra stjärnströdda himlen hade tagit bort all känsla av ensamhet. Man kände att Gud hade förändrat hela atmosfären. Han handlar med oss utöver våra förväntningar. Vilken underbar Gud!

Så är det med vår kära Bibel. Hundratals av Guds strålande löften sänder sitt ljus in i denna mörka värld. De utgör en aldrig sinande kraftkälla som vi kan lita på. Världen i dag be-

höver Bibeln med alla dess underbara löften mer än någonsin. Låt oss göra vad vi kan för att sprida Guds ord till så många som möjligt. Den tid vi har kvar kan vara mycket kort.

Anders Marthinson.

Några Mongolminnen

Av missionssekreterare *Paul-Georg Svensson.*

Det är väl bekant, att många situationer i Bibeln bli mera levande för den, som lärt känna en del av Österns seder och bruk. Då jag under den sista julen hörde julevangeliet läsas, fäste jag mig bl. a. vid dessa ord: »Från kejsar Augustus utgick ett påbud, att hela världen skulle skattskrivas . . . Då färdades alla, var och en till sin stad för att låta skattskriva sig.»

För oss här i Sverige, som är vana vid den årliga mantalsskrivningen just på den plats, där vi är bosatta, förefaller det egendomligt, att var och en måste färdas till sin egen stad. Men i Mongoliet fick vi se detta upprepas nästan bokstavligt. Ja, det blev inte bara en resa till »sin egen stad», till sin egen kommun och sitt eget härad, utan där blev det så, att de som bodde i »förskingringen» blev tvungna att flytta »hem». Detta hände under den japanska ockupationen.

Enligt gammal mongolisk lag är mongolerna livegna såtillvida, att de inte har rättighet att flytta ifrån sin egen kommun. Detta gäller männen. Kvinnorna kan genom giftermål bli förflyttade utan inskränkningar. Under de sista årtiondena före japanernas herravälde hade emellertid många mongoler flyttat till andra trakter än dem, som var deras hemtrakt. Det var bättre betesmarker, möjligheter till större inkomster och kanske fördelen att komma långt ifrån sina egna hövdingar, som hade varit några av orsakerna till dessa utflyttningar. Japanerna sökte nu att centralisera förvaltningen av Mongoliet och ett av stegen därtill var att få en säker kontroll över alla mongoler. Och detta gick givetvis lättast, om alla mongoler var bosatta inom sina »egna» områden, där deras egna hövdingar lätt kunde kontrollera dem. Det är anmärkningsvärt, att trots denna tidigare

utflyttning hade respektive hövdingar väl reda på sina undersåtar, fastän det inte förekom så noggrann mantalsskrivning som här.

För oss på Golchagganstationen blev denna order om hemflyttning särskilt besvärande. Ingen enda av våra församlingsmedlemmar var nämligen från Golchagganprovinsen. Mer än en gång frågade vi efter orsaken till att ingen enda mongol från denna provins blev vunnen för Gud, trots ett 20-årigt missionsarbete där. En stor del av församlingsmedlemmarna och andra inte troende praktiska arbetare blev sålunda »hemkallade» och vi ställdes ofta inför stora svårigheter. Än var det en lärare, än en annan, som vi tyckte, oumbärlig arbetare vi inte längre skulle få behålla. Och mer än en gång fick både vi och våra missionärskamrater fara till hövdingar och anhålla om att få ha kvar våra arbetare.

Men det var inte bara på detta sätt, som vi hade känning av den nya tiden. Även den japanska militarismen vållade oss stora svårigheter. Alla våra lärare och de flesta av våra skolpojkar blev uttagna till de av japanerna upprättade skolorna. För lärarnas del blev det en avsevärd förbättring i ekonomiskt avseende, då vi inte kunde betala de höga löner som staten kunde. På det sättet förlorade vi nästan alla dem, som vi hade hoppats skulle bli evangelii vittnen.

Dessa förflyttningar och utskrivningar utgjorde emellertid ännu värre prövningar för dem av våra kristna, som drabbades därav, än för oss. Vi fick tydliga bevis på vikten av församlingsgemenskap och undervisning. Då de bodde på stationen förstod de väl inte ofta, vilken hjälp detta var för deras andliga liv. Men då de kom ut i hednisk omgivning utan möjlighet att hämta hjälp och tröst ur Ordet, enär de flesta inte var läskunniga, visade det sig snart, att det inte längre var lätt att hålla det nya livet vid liv. Och många gick tillbaka i sin tro, t. o. m. av dem, som vi trodde var de bästa och av sådana, som kunde läsa Skriften både på mongoliska och kinesiska. Jag tänker t. ex. på Erentjin Dårtji, som nu i flera år fått ge en sådan god hjälp vid bibelrevideringen. Under konferensen i Golchaggan 1941 fick jag knäböja vid hans sida, medan han i syndanöd grät bittra tårar. Han bekände sedan, hur han under sin lärartid vid statens skolor dragits in i en hel del av hedningarnas synder och laster. Vi fick se, hur Guds Ande överbevisade honom om synden men också upprättade honom. Då fick vi bevittna, hur sanningen i den 32 psalmen upplevdes av många mongoler: »Så länge jag teg försmäktade mina ben vid min ständiga klagan.

Konferensen i Goltjaggan 1941.

Ty dag och natt var din hand tung över mig ... Då uppenbarade jag min synd för dig och överskylde icke min missgärning. Jag sade: Jag vill bekänna för Herren mina överträdelser. Då förlät du mig min synds missgärning.» Visst förekom det då också sådant, som var oäkta och bara en känsloupplevelse. Det gör det under alla väckelser. Men under de följande årens prövningar kom det äkta fram, och de av missionärerna, som då var kvar på fältet, kan tala om, hur frimodighet och ståndaktighet under denna tid framträdde hos de kristna, på ett sätt, som ingen av oss tidigare sett.

I detta sammanhang är det ett annat ord i jultexterna eller rättare sagt adventstexterna, som blir fyllt av mening. Det är Johannes Döparens råd till de väckta krigsmännen: »Tilltvingen eder icke penningar av någon genom hot eller på annat otillbörligt sätt, utan låten eder nöja med eder sold.» Alltsedan Magnus Ladulås' dagar har det här i landet varit förbjudet för krigsmän att roffa från någon. Endast mot skälig ersättning får de taga något från civilbefolkningen. Men så var det inte i Mongoliet. Under alla färder, både under permission och i tjänst, »tog» soldaterna vad de ville ha för sitt uppehälle: mat och sovplats för sig själva och foder åt hästarna. Detta kunde för mongoler, som bodde i närheten av de stora stråkvägarna,

bli en tung börda. Vid ett tillfälle stannade en del soldater hos oss ett par dar och åt upp bl. a. 4 får och en hel del mjöl och gryn. Och det var inte roligt att se, hur höet, som kanske de gamla och kvinnorna med stort besvär lyckats bärga under hösten för att kunna utfodra kalvar och lamm, nu försvann på några timmar. Nog var det lätt för mongolerna att förstå, vad Johannes menade, då han svarade krigsmännen. I rättvisans namn måste jag här tillägga, att japanerna vid sina resor inte gjorde så. I stället betalade de ordentligt för det som de rekvirerade. Och det är mycket troligt, att de mongoliska soldaterna inte hade tillåtelse från sina officerare att fara fram som rövare.

Men även under dessa svårigheter verkade Gud, ofta helt okänt för oss. Jag tänker på den soldatinvasion på Golchaggan-stationen, genom vilken Genduns fick en svärson. Elsa Bengtsson har tidigare i denna tidning berättat om detaljerna vid denna viktiga händelse. Att Gud den gången ledde soldaterna till oss, det tvivlar ingen av oss missionärer på. Denne man blev senare döpt på sin egen bekännelse och Genduns rekommendation. Men det dröjde därefter tre år, innan han fick uppleva pånyttfödelsens under enligt hans eget vittnesbörd. Då kom han också till mig sent en kväll för att bekänna en stöld av en hovtång, som han något år tidigare lånat. Han hade försökt att återställa den i smyg för att så slippa bekänna stölden. Men den Heliga Ande gav honom ingen frid, förrän synden var bekänd. En av svårigheterna för honom i hans andliga liv var, att han inte var läskunnig, och han visade tyvärr inget större intresse för att lära sig läsa. Men såvitt vi kunde bedöma, levde han i tro på Jesus. Efter den kommunistiska ockupationen har vi hört, att han blivit uttagen till soldat.

Vågar vi tro, att Bibeln fortfarande kan visa sig vara en levande bok både för oss och mongolerna? Tror vi på bön? Tror vi, att Gud ännu kan göra under? Om vi gör det, låt oss bli stilla inför aposteln Paulus' maning i Ef. 6:18: om att »vaka under ständig uthållighet och ständig bön för *alla* de heliga.» Och under dessa nödens tider bör vi ofta påminna både oss själva och andra om orden i Hebr. 13:3: »Tänken på dem som äro fångna, likasom voren I deras medfångar, och tänken på dem som utstå misshandling, eftersom också I själva haven en kropp.»

Meddelanden

Missionär Anders Marthinson skriver i ett brev till Mongolmissionens Exp. bl. a.:

Vi håller just nu på att sända ut den sista halvan av en sändning bibeldelar på 125.000 ex., och snart skall vi börja på med en lika stor sändning. Allt som allt blir det en halv miljon bibeldelar som nordvästra Kina och Mongoliet fått. Det finns c:a 200 små kinesiska församlingar spridda litet varstans i denna del av Kina. För ett par dagar sedan sände jag mongolevangelier till Sinkiang att delas ut av en kineskyrka bland mongolerna. De sade sig ha kontakter med dem. Det gladde oss mycket. Må Herren rikligen välsigna sitt Ord.

*

Om julen i Honkong skriver missionär Elsa Bengtsson i ett privatbrev, daterat den 27 dec., bl. a.:

Vi har haft en mycket god jul. Gud har berett denna plats åt oss, det är då säkert. Man känner sig som hemma här. Folket här är amerikaner av skandinaviskt ursprung. Här är en sådan frihet från alla föreskrifter och på samma gång råder en vänlighet, som gör en så gott. De har verksamhet här bland kineser, så vi kommer i kontakt med kinesiska, mandarintalande kristna — de flesta förmögna flyktingar. På mötena här kommer också en mongolfamilj. Den gamle mannen är en f. d. hövding i Hartjin. Under många år har de bott i Peking men aldrig hört evangelium. Genom sjukdom kom de så i kontakt med missionärerna här. Dessa säger, att de unga »dricker in» evangelium. Hövdingens fru är kinesiska. De har många söner, en dotter och två sonhustrur. Endast den gamle talar mongoliska. Jag träffade honom på juldagen. Han såg så glad ut, då han hörde sitt eget språk talas — jag hoppas vi skall få tillfälle att träffas igen. Så har vi varit hos Rashi Damtok (mongolfamiljen från Nanking). De har fem förtjusande barn. De har inte hört evangelium och går inte heller i kristen skola. I går var de här på kaffe och kvällsmat. Efteråt följde de med till ett samkväm, där de fick känna verklig julluft, och där de blev bekanta med ledarna för verksamheten här, bl. a. med biskopen, en rar kristen, dr Perry. Rashi Damtoks fru sade, att hon skulle gå med på deras engelska bibelkurs, och vi beder, att denna kontakt skall bli till verklig och förblivande välsignelse för dem. Så har Gud i sin nåd låtit oss få ha någon kontakt med mongoler också

denna jul. Men några mongoliska sånger har vi inte kunnat sjunga. En kväll skulle vi göra det, men vi kunde inte. Jag kan inte ens tänka på Mongoliet utan tårar.

*

Missionär Folke Persson meddelar i brev till Exp., att den båtlägenhet, varmed han ämnat med sin familj resa till Japan i början av februari, blivit inställd, varför färden dit över ej kan anträdas förrän den 9:e mars.

*

Missionär Birger Dahlström, som 1948 avskildes för tjänst i vår mission i Mongoliet och sedan i väntan på att vägen ut till Mongoliet skulle öppnas, studerat språk i England, har nu på grund av att Mongoliet för närvarande synes helt stängt för missionärer, återgått till evangeliskt arbete i hemlandet. Missionär Dahlström kunde inte känna sig viss om Guds kallelse till Japan, dit våra missionärer, som det sista året varit bosatta i Lanchow i provinsen Kansu, nu är på väg, och dit även familjen Persson, som vistas i Amerika, planerar utresa.

Eric Almefors, som i England studerat språk tillsammans med Dahlström, är nu också på väg till Japan. Brev från missionär Almefors om resan, återfinnes på annat ställe i denna tidning.

Det har varit en svår missräkning både för missionär Dahlström och för vår missions ledning, att hans väg ut till mongolerna med frälsningens evangelium på detta sätt stängts.

Vi önska missionär Dahlström Guds rika välsignelse i den uppgift Gud nu givit honom och bedja, att Gud skall leda honom på rätt väg i fortsättningen.

Influtna missionsgåvor

December månad		*Januari—december månader*	
1949	*1950*	*1949*	*1950*
33.456: 88	22.817: 37	151.034: 17[1]	137.229: 87[2]

[1] Därav testamentsmedel 6.860: —,
[2] » » 8.940: 66.